

Initiatiefvoorstel: Een opt-in-systeem voor ongeadresseerd reclamedrukwerk

Datum: 30 augustus 2020
Nummer:
Initiatiefnemer: Bos (D66)
Onderwerp: Een opt-in-systeem voor ongeadresseerd reclamedrukwerk

Gevraagd raadsbesluit

De gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg stemt in met een opt-in-systeem voor ongeadresseerd reclamedrukwerk vanaf 1 januari 2022 waardoor het uitgangspunt wordt dat inwoners alleen ongeadresseerd reclamedrukwerk ontvangen als zij dat actief aangeven.

Waarom wordt de raad dit besluit voorgelegd?

De gemeenteraad kan in het belang van de bescherming van het milieu regels stellen over de preventie van afvalstoffen. Daarbij mogen ook regels worden gesteld om milieueffecten te beperken. De grondslag voor het invoeren van de Ja/Ja-sticker staat in artikel 10.23 Wet milieubeheer. Daarnaast heeft de gemeenteraad op grond van haar autonome verordenende bevoegdheid in de Gemeentewet de mogelijkheid om de Ja/Ja-sticker in te voeren.

Voor het opt-in-systeem moeten bepalingen worden opgenomen in de afvalstoffenverordening en zo nodig in de Algemene plaatselijke verordening (APV). In de afvalstoffenverordening moet duidelijk worden omschreven wat onder ongeadresseerd drukwerk valt en welk ongeadresseerd drukwerk mag worden bezorgd bij inwoners met een Ja/Ja-sticker. De manier waarop het toezicht op de naleving en handhaving van het nieuwe systeem wordt geregeld, moet ook in de afvalstoffenverordening (of APV) worden opgenomen.

Aan welk doel (van de doelenboom in de begroting) draagt het voorstel bij?

8. Een groene en duurzame woongemeente.

Welke argumenten zijn er voor de raad om het besluit te nemen?

Voorliggend voorstel voorziet in bijdragen aan het doel om het scheidingspercentage van afval van inwoners te verhogen van het huidige 37% richting de afgesproken 75% in 2020 en tegelijk de hoeveelheid restafval per inwoner te laten dalen van ruim 200 kilo naar 100 kilo per jaar. Het restafval in Leidschendam-Voorburg bevat momenteel nog meer dan 60 procent onder anderen aan papier en karton dat er uit zou kunnen. Volgens afvalverwerker Avalex is voor papier en karton nascheiding geen optie. Inwoners moeten papier en karton dus zelf uit het restafval houden.

Om afname van afval te stimuleren, is het goed om naar de mogelijkheden voor inwoners te kijken.

Huizen zonder Nee/Nee- of Nee/Ja-sticker krijgen gemiddeld 30 folders per week in hun brievenbus. Deze hoeveelheid neemt de laatste jaren af, maar het is nog steeds 34 kilo reclamedrukwerk per jaar. Volgens Milieu Centraal komt naar voren dat ongeveer 3 op de tien huishoudens ongeadresseerd reclamedrukwerk ongelezen weggooien. Iedere ongewenste folder zorgt voor verspilling van energie voor productie en transport en voor onnodig papiergebruik dat als afval wordt afgevoerd en verwerkt. Minder ongewenste folders dragen bij aan minder verkeerstromen, betere luchtkwaliteit en minder CO₂-uitstoot.

Dit voorstel voor een opt-in-systeem draait het huidige systeem met de Nee/Ja- en Nee/Nee-stickers om, zodat bewoners alleen nog ongeadresseerd reclamedrukwerk ontvangen wanneer zij expliciet aangeven dat te willen. Een huishouden moet in dat geval een zogenoemde Ja/Ja-sticker plakken op de brievenbus. Wanneer er (helemaal) geen sticker is, mag de bezorger geen ongeadresseerd drukwerk in de brievenbus stoppen. De verspreiding van ongeadresseerd drukwerk blijft ook na invoering van dit systeem toegestaan.

Reikwijdte

Het opt-in-systeem gaat gelden voor commercieel ongeadresseerd reclamedrukwerk. Het wordt een nee, tenzij-regeling: wie folders wil ontvangen geeft dit aan en is daarmee bereikbaar voor adverteerders.

Met ongeadresseerd reclamedrukwerk wordt in dit initiatiefvoorstel bedoeld al het reclamedrukwerk dat zonder adres wordt aangeboden. Onder deze definitie vallen alle aanduidingen zonder toevoeging van een feitelijk adres, zoals ook bijvoorbeeld "aan de bewoners van dit pand of gebouw". Dit sluit aan bij de algemeen geaccepteerde standaard voor elektronische mailingen: men geeft aan wanneer men het drukwerk wél wenst te ontvangen, in plaats van niet.

Voor de definitie van 'huis-aan-huisblad' baseert dit voorstel zich op artikel 1 Code verspreiding ongeadresseerd reclamedrukwerk (VOR): ongeadresseerde drukwerk dat met een vaste frequentie gratis huis-aan-huis wordt verspreid in een geografisch beperkt gebied en waarvan tenminste 10% van de inhoud bestaat uit informatie over en nieuws uit eigen verspreidingsgebied, niet zijnde reclame, en die daarnaast reclame bevatten. Via deze huis-aan-huisbladen kunnen ondernemers inwoners dus blijven bereiken zoals ook nu het geval is. Veel folders kunnen overigens ook digitaal worden bekeken op de website van Milieu Centraal. Het opt-in-systeem versterkt hiermee ook de lokale journalistiek doordat huis-aan-huisbladen en online journalistiek aangewezen alternatieven zijn voor de folders.

Drukwerk van vrijwilligers- en niet-commerciële organisaties, waaronder overheidsinstanties en politieke partijen, valt niet onder de definitie 'ongeadresseerd drukwerk'. Voor dit onderscheid wordt gekozen omdat de huis- aan-huisbladen en pamfletten een belangrijke functie voor onder meer de nieuwsverspreiding op lokaal niveau en de sociale cohesie in de buurt hebben. Daarnaast kan vanuit de publieke functie noodzakelijk zijn dat een overheidslichaam bewoners in een bepaalde wijk of straat dient voor te lichten over wegafsluitingen, groot onderhoud in de straat of benadert voor een participatietraject. Dan is het democratisch om alle inwoners te benaderen en kostenefficiënt om dat te doen met ongeadresseerd drukwerk.

De huidige stickers waarmee inwoners actief aangeven geen reclamedrukwerk en wel huis-aan-huisbladen (Nee/Ja) of geen reclamedrukwerk en geen huis-aan-huisbladen (Nee/Nee) te willen, blijven onverminderd geldig naast de Ja/Ja-sticker die dit voorstel introduceert.

Verkrijgbaarheid sticker

De gemeente zorgt voor de verspreiding van Ja-Ja-stickers aan mensen die daarvoor bellen of mailen naar de gemeente. Bovendien kunnen de stickers afgehaald worden bij de balie van het servicecentrum. Dit is een plek waar inwoners gewend zijn te komen voor het afhalen van stukken. Een andere optie is dat inwoners de sticker online kunnen bestellen, waarna deze gratis wordt toegestuurd.

Handhaving

Het is aan de gemeente om de naleving van het opt-in-systeem te handhaven. Inwoners kunnen dit digitaal melden bij de gemeente. De handhaving bestaat uit 4 stappen: melding via een digitaal systeem (website of app) waar inwoners die geen Ja/Ja-sticker op de brievenbus hebben en desondanks wel ongeadresseerd reclamedrukwerk ontvangen, hun klachten kunnen melden, de gemeente monitort dan deze meldingen (constatering overtreding), ze geeft een waarschuwing waar nodig, en legt sancties op aan overtreders. Het college wordt verzocht om een verdere uitwerking te geven aan de handhaving van het nieuwe systeem door te komen met een voorstel voor de wijziging van de Afvalstoffenverordening Leidschendam-Voorburg m.b.t. ongeadresseerd reclamedrukwerk en hieraan gekoppeld de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de handhaving hiervan. Hierbij kan aansluiting worden gezocht bij randgemeenten die een dergelijk systeem al hebben opgezet, zoals bijvoorbeeld de gemeente Den Haag. Vanaf 1 september 2020

start de gemeente Den Haag met handhaven en kan de gemeente een boete opleggen van € 500 per overtreding. Dit geldt voor zowel adverteerders als verspreiders van het ongewenste reclamedrukwerk.

Verdere planning

De inwerkingtreding van het voorstel is op 1 januari 2022 waarbij rekening is gehouden met een redelijke overgangstermijn om te kunnen anticiperen op de gewijzigde situatie.